

geleid. Daar kwam nog bij dat de mate waarin de beweging met haar drie leuzen Japan verheerlijkte, in schril contrast stond met de afkeer van de Japanse dwangmaatregelen die bezig was te ontstaan. De Japanner Mijosji, lid van de staf van kapitein-ter-zee Maeda, schreef later dat de AAA-beweging de bedoeling had gehad, 'aan het volk op Java een organisatie te schenken die het mogelijk zou maken, hen tot medewerking te brengen en bij te dragen tot een van boven af geleide unificatie'¹, maar al in de tweede helft van '42 werd duidelijk dat die beweging niet recht van de grond kwam. Zij werd, nadat voorzitter Samsjoedin op vermoeden van malversaties was gearresteerd, op 13 oktober ontbonden.

Dat was een tegenslag voor generaal Imamoera – een tegenslag welke zijn positie niet ten goede kwam.

Imamoera verdwijnt

Uit het voorafgaande is gebleken dat het Japanse militaire bestuur op Java in het eerste halfjaar van de bezetting op tal van terreinen drastisch ingreep. Drastischer dan Imamoera persoonlijk wenste? Het is mogelijk. Een feit is intussen dat de Japanse militaire besturen in de Buitengewesten op sommige terreinen maatregelen namen die het bestuur op Java toen nog naliet: zo werden de Nederlanders in de Buitengewesten geïnterneerd in een periode waarin zij op Java nog vrij rondliepen, en vrij niet alleen maar volgens menige Japanner ook met tentoonspreiden van een gedrag dat getuigde van hun vertrouwen dat de Japanners spoedig uit de archipel zouden worden verdreven. Dat wekte de ontevredenheid van een aantal Japanse bestuursambtenaren op. Ontevreden werden ook verscheidene vertegenwoordigers van grote Japanse concerns aan wie op Malakka en Sumatra de vrije hand was gelaten maar die op Java constateerden dat op economisch gebied vooraanstaande Europeanen in hun posities werden gehandhaafd.

De klachten drongen tot Tokio door en daar werd in april besloten, drie adviseurs aan het Japanse militaire bestuur op Java toe te voegen: graaf Hideo Kodama, oud-minister van binnenlandse zaken, Kioejiro Hajasji, oud-ambassadeur in Brazilië, en Kenitsjiro Kitajama, oud-onderminister van koloniën. Uit Tokio kregen zij de instructie mee dat

¹ Aangehaald in *Japanese Military Administration in Indonesia*, p. 333.